

Verslag excursie: Silberberg bij Osnabruck

Datum : 6 juni 2009
Deelnemers : 9
het Weer : Zonnig
Coördinatie : Wytze Boersma

Om half negen vertrokken 8 deelnemers, in twee auto's uit Hengelo om naar de Silberberg, onder Osnabruck te gaan. Onderweg bij Rheine sloot de negende deelnemer aan. Hiermede was de groep compleet.

De Silberberg, is een kalkheuvel, 180 m hoog. Het is beschermd natuurgebied dat bestaat uit een kalkgrasland dat omzoomd wordt door een beuken-haagbeukenbos. Het kalkgrasland, de kern van het natuurgebied, heeft een hoge natuurwaarde door zijn bijzondere flora.

Voordat we bij de Silberberg waren, hebben we nog een klein ommetje gemaakt. Hierdoor kregen we een goed beeld van de omgeving. Nadat we de auto's hadden geparkeerd zijn we lopend naar de Silberberg gegaan.

Ondertussen werden al de verschillende planten en vogels genoteerd. Zoals Blaassilene, *Silene vulgaris*; Bochtige klaver, *Trifolium medium*; Veldkruidkers, *Lepidium campestre* en Heelkruid, *Sanicula europaea*.

Op de Silberberg werden we verwelkomd door vele orchideeën, zoals *Bosorchis Dactylorhiza maculata* subsp. *fuchsii*, *Bergnachtorchis Platanthera montana* en de *Vliegenorchis Ophrys insectifera*. Even verderop vonden we ook nog Wit bosvogeltje *Cephalanthera longifolia*, Vogelnestje *Neottia nidus-avis*, Grote keverorchis *Neottia ovata* en de Bruinrode wespenorchis *Epipactis atrorubens*. Het zijn niet alleen de orchideeën die de Silberberg botanisch zo interessant maakt, maar ook de kleine plantjes, zoals het Geelhartje, twee soorten vleugeltjes bloemen, Kleine pimpernel, Verfbrem. De groene sprieten, de grassen en zeggen moeten ook niet worden overgeslagen zoals Trilgras, twee soorten parelgras, Gevinde kortsteel, Blauwe zegge, Zeegroene zegge en Voorjaarszegge. De Silberberg is dan ook een gebied dat je rustig op je knieën moet bekijken. Bij het verlaten van het gebied zagen we enkele spierwitte *Bosorchissen* staan, zelfs de vlekjes en streepjes op de onderlip waren er niet. In eerste instantie denk je aan een albino.

Thuis gekomen heb ik Rothmaler er op na gelezen. Het is *Dactylorhiza fuchsii* susp. *transsilvanica*, een ondersoort van de *Bosorchis*.

Na de lunch zijn we naar een kalkmoerasje gegaan. Onderweg zagen we nog de Welriekende nachtorchis, *Platanthera bifolia*. In de oude groeve blijft het regenwater staan zodat er een veentje ontstaat.

Op deze vochtige ondergrond vonden we Vetblad, *Pinguicula vulgaris*; Slanke waterbies, *Eleocharis uniglumis*; Knopbies, *Schoenus nigricans*; Breed wollegras, *Eriophorum latifolium*.

Deze laatste onderscheidt zich van Veenpluis, *E. angustifolium* door de ruwe beharing aan de steel van de aren.

In het moerasje stonden ook nog een paar orchideeën te bloeien. Vermoedelijk zijn het Moerasorchissen, *Orchis palustris*.

Hierna rustig weer terug naar Hengelo.

Thuis komt het nazoekwerk. We dachten dat op de rand van een kuil Sierlijke vetmuur, *Sagina nodosa* stond. Henri maakte mij er op attent dat het Zinkveldmuur, *Minuartia verna* susp. *hercynica* moest zijn. We waren te snel met ons oordeel geweest. Zinkveldmuur kennen we ook niet, en *Minuartia*'s ken ik

alleen uit de bergen.

Verder was het nog een hele puzzel om aan aantal grassen goed op naam te brengen.

Totaal hebben we 125 plantensoorten, 21 vogelsoorten en 7 insecten genoteerd.

We kunnen spreken van een geslaagde excursie, en gebied om nog eens naar toe te gaan.

Waargenomen soorten

Vogels

Boerenzwaluw	Boomklever	Buizerd
Fazant	Fitis	Grote Bonte Specht
Heggenmus	Holenduif	Houtduif
Koolmees	Merel	Pimpelmees
Roodborst	Sijs	Tjiftjaf
Tuinfluit	Vink	Winterkoning
Witte Kwikstaart	Zanglijster	Zwartkop

Planten & Mossen

Akkerklokje	Akkervergeet-mij-nietje	Armbloemige waterbies
Avondkoekoeksbloem	Basterdklaver	Beemd haver
Beemdkroon	Bergnachtorchis	Bevertjes
Biezenknoppen	Bijvoet	Blaassilene
Blauwe zegge	Bochtige klaver	Boerenwormkruid
Bosaardbei	Bosandoorn	Bosanemoon
Bosereprijs	Bosorchis	Bosrank
Boswederik	Boswilg	Boszegge
Brede stekelvaren	Brede wespenorchis	Breed wolle gras
Bruinrode wespenorchis	Dagkoekoeksbloem	Dalkruid
Dolle kervel	Drienerfmuur	Dubbelloof
Duizendblad	Echte guldenroede	Eenbloemig parel gras
Geel nagelkruid	Geelhartje	Gestreepte witbol
Gevinde kortsteel	Gevlekte aronskelk	Gewone berenklauw
Gewone brunel	Gewone ereprijs	Gewone hoornbloem
Gewone margriet	Gewone paardenbloem	Gewone raket
Gewone rolklaver	Gewoon reuk gras	Glanshaver
Grasmuur	Grote brandnetel	Grote keverorchis
Grote klaproos	Grote klit	Grote muur
Grove den	Heelkruid	Heggenwikke
Hengel	Hondsroos	Hondstarwegras
Hulst	Italiaans raaigras	Jeneverbes
Katwilg	Kleefkruid	Klein hoefblad
Klein springzaad	Kleine klaver	Kleine pimpernel
Knikkend parel gras	Knoopkruid	Knobbies
Koninginnenkruid	Koprus	Kropaar
Kuifvleugeltjesbloem	Lievelievebedstro	Liggende vetmuur
Liggende vleugeltjesbloem	Look-zonder-look	Mannetjesvaren
Moerasorchis	Moeraswespenorchis	Muizenoor
Muurhavikskruid	Muursla	Pitrus
Prachtklokje	Reuzenbalsemien	Reuzenberenklauw
Rode klaver	Ronde ooievaarsbek	Rood zwenk gras
Ruige veldbies	Schaduw gras	Spaanse aak
Speerdistel	Stekelbrem	Tengere rus

Tormentil
Verfbrem
Viltig kruiskruid
Vogelnestje
Welriekende nachtorchis
Witte klaverzuring
Zeegroene zegge
Zomereik

Insecten

Bloedcicade
Gewone Schorpioenvlieg
Klein Geaderd Witje

Vaste lupine
Vergeten kruidkers
Vliegenorchis
Vogelwikke
Wit bosvogeltje
Wolfskers
Zinkveldmuur

Distelvlinder
Groot Dikkopje
Zwart Beertje

Veldkruidkers
Vetblad
Voederwikke
Voorjaarszegge
Witte klaver
Zeegroene rus
Zoete kers

Gevlekte Smalbok
Junikever